

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТ
ХАБАРШЫСЫ**

Педагогикалық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІ**

Педагогическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 1811-1831

№ 4 (2020)

Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность
публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

Бас редакторы – главный редактор

Бегентаев М. М.

д.э.н., профессор

Заместитель главного редактора

Пфейфер Н. Э., *д.п.н., профессор*

Ответственный секретарь

Нурғалиева М. Е., *PhD доктор*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Абибуллаева А., *д.п.н., профессор*
Бурдина Е. И., *д.п.н., профессор*
Жумагаева Е., *д.п.н., профессор*
Фоминых Н. Ю., *д.п.н., профессор (Россия)*
Снопкова Е. И., *к.п.н., профессор (Белоруссия)*
Мирза Н. В., *д.п.н., профессор*
Донцов А. С., *доктор PhD*
Шокубаева З. Ж., *технический редактор*

МАЗМҰНЫ

Абдуалиева Ж. Б., Таженова Г. С., Мыханова Ж. Б.

Кеңестік дәуір кезеңі қазақ әдебиетіндегі

ұлттық кодтың көрініс табуы 18

Абишова Г. У.

Биолог-студенттердің жобалық іс-әрекетін қалыптастыруда

проблемалық тәсілдің функцияларын анықтау 27

Абишева М. Б., Тавстуха О. Г., Кеншінбай Т. Ы.

Білім берудегі үштілділік білім беру мәселелері 37

Абыканова Б. Т., Тоқжігітова Н. Қ.,

Мырзагерейқызы Г., Садырбекова Д. Қ.

Білім берудегі инновациялық үдерістер жүйесінде

педагогтардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру 47

Абыкенова Д. Б., Асаинова А. Ж., Сейтбатталова А. С.

Білім берудегі IT-community дамыту арқылы

қашықтықтан оқытудағы педагогтердің әлеуетін арттыру 58

Адилова В. Х., Шаймарданов Р. Х., Франсис Э. О.

Болашақ мамандардың зияткерлік еңбек мәдениетін

қалыптастыру процесінің моделі 66

Адилжанова К. С., Оралканова И. А.

Студенттердегі эмоциялық интеллект

пен субъективті қанағаттың даму деңгейлері 75

Аймағанбетова З. К., Әбдрахманов Е. А., Қалыбаева А. М.

Физиканы оқыту тәжірибесіне жаңартылған

бағдарлама идеясын енгізу 89

Алимова Ш. Ж.

Жоғары педагогикалық білім жүйесінің өзгеру факторлары:

ғаламдық және ұлттық деңгейлері 98

Аубакирова Г. Т., Китанова Ж. К.

Кәсіби кадрларды даярлау саласындағы білім беру процесінің

қазіргі заманғы деңгейіне қойылатын талаптар 107

Ахтаева Н. Х., Исмаилова Г. К., Азимбаева Б. Н.

Интернет-дискурс аясында шет тілін оқыту процесіндегі

компенсаторлық қабілеттерді дамыту 120

Аяған Е. С., Өтебаев И. С., Сабырбай Б. Е., Аналбекова Қ. Т.

Бастауыш сынып оқушыларының психологиялық

ерекшеліктеріне жаңа оқыту технологияларының әсері 132

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

of competitive teaching staff, the training of a professional person in accordance with the needs of society, is one of the urgent problems in the country's education system. In this research the authors consider the latest scientific and philosophical concepts of the problem of consciousness. In order to educate a competent specialist with the ability to live an active and free life in a multicultural and multinational environment, to respect other cultures, to instill a tolerant lifestyle, to educate a competent specialist, one of the most important problems of multilingual education is shown. Multilingualism is a widespread phenomenon in the rapidly developing society of modern technology. A significant proportion of the world's population speaks two or more languages in everyday life, depending on historical, social or economic circumstances. Multilingual education is a concrete step in the formation of a multicultural personality. Learning without translation is the next stage in the development of multilingualism.

Keywords: knowledge, development, competence, multilingualism.

FTAMP 14.01.85

<https://doi.org/10.48081/YWZR7341>

**Б. Т. Абыканова¹, Н. Қ. Тоқжігітова²,
Г. Мырзагерейқызы³, Д. Қ. Садырбекова⁴**

^{1,3}Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университеті,

Қазақстан Республикасы, Атырау қ.;

²Торайғыров университеті,

Қазақстан Республикасы, Павлодар қ.;

⁴Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті,

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҮДЕРІСТЕР ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТАРДЫҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Білім беру мекемелері дамудың әрбір кезеңінде оң педагогикалық тәжірибе ұсынған заманауи жаңалықтарды игеруге, енгізуге ғана дайын және инновациялық қызметтің жоғары сатысында тұр, яғни педагогикалық инновацияны өз бетімен даярлауға қабілетті. Ұйымдастырылған, коммуникативтік және гностикалық кәсіби құзыреттіліктер инновацияларды енгізу кезінде аса талап етіледі, ал инновацияларды әзірлеу кезінде, ең алдымен, конструктивтік және жобаланған құзыреттер қажет.

Бұл мақалада қазіргі білім беру тәжірибесінде талап етілген педагогикалық мамандықтар оқытушыларының инновацияны даярлау кезеңіне тоқталған және осы ұстанымдардан әдістемелік құзыреттілікті көрсете отырып, педагогтардың кәсіби құзыреттілігінің құрылымы қарастырылады. Сонымен қатар педагогикалық мамандықтар педагогтарының кәсіби құзыреттілік деңгейін бағалау диагностикасы дайындалып, кәсіби құзыреттілік белгілері көрсетілген. Аталған белгілердің сипаттамаларына (айқындық деңгейі) тоқталып әрқайсысына мінездеме берілген. Когнитивтік қызмет, оқытуға жауапты қатынас, оқу тапсырмаларын шығармашылық іске асыру, рефлексия, оң нәтижеге жету талабы жаттығу нәтижесінде болатынын көрсетеді. Білім беру мекемелерінің негізгі құзыреттілігін қалыптастыру, яғни заманауи білім беру ортасы студенттердің

білімін және ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруға, педагогикалық үдерістің қатысушыларымен қарым-қатынас жасауға кәсіби құзыреттіліктің ықпал ететіндігі айтылады.

Кілтті сөздер: заманауи, инновация, кәсіби құзыреттілік, педагогикалық технология, жобалау.

Кіріспе

Қазіргі білім беру мекемелерінің білім беру тәжірибесі педагогикалық жаңашылдықтар мен инновацияларды меңгерумен, енгізумен және әзірлеумен ерекшеленеді. Дамудың әрбір кезеңінде білім беру мекемелері оң педагогикалық тәжірибе ұсынған заманауи жаңалықтарды игеруге, енгізуге ғана дайын және инновациялық қызметтің жоғары сатысында тұр, яғни педагогикалық инновацияны өз бетінше даярлауға қабілетті.

Инновациялық қызметтің әрбір кезеңі педагогтардан тиісті кәсіби құзыреттілікті талап етеді. Инновацияларды енгізу кезінде ұйымдастырылған, коммуникативтік және гностикалық Кәсіби құзыреттіліктер аса талап етіледі, ал инновацияларды әзірлеу кезінде, ең алдымен, конструктивтік және жобаланған құзыреттер қажет.

Зерттеудің нысаны: білім беру жүйесі

Зерттеудің пәні: білім берудегі инновациялық үдерістер

Мақсаты: Қазіргі білім беру тәжірибесіндегі инновациялық үдерістер жүйесінде педагогтардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру.

Міндеттері:

- педагогтардың кәсіби құзыреттілігінің құрылымын қарастыру;
- Кәсіби құзыреттілік белгілері мен сипаттамаларына айқындау;
- интерактивті оқыту әдістеріне тоқталу.

Зерттеудің әдістері мен нәтижесі

Қазіргі білім беру тәжірибесінде талап етілген педагогикалық мамандықтар оқытушыларының инновацияны даярлау кезеңіне тоқтала отырып, педагогтардың кәсіби құзыреттілігінің құрылымын қарастыру.

Кәсіби-педагогикалық қызметтің бір бөлігі ретінде анықталатын инновациялық әдістемелік жұмыс жүйесін құру үшін педагогтардың кәсіби және әдістемелік құзыреттілік деңгейі жөнінде объективті деректер болу керек. Мұндай деректерді алу үшін педагогтарының кәсіби құзыреттілік деңгейін бағалау диагностикасын дайындауға болады.

Кәсіби құзыреттілік-педагогтар қызметінің негізі. Біз оны әлеуметтік-кәсіби мәртебенің және кәсіби-педагогикалық (басқарушылық). Біліктіліктің жай-күйін, сондай-ақ тиімді кәсіби қызмет туралы өзекті жиынтық

ұғымдарға қатысты тұлғалық кәсіби маңызды ерекшеліктердің жиынтығы мен айқындылығы (көлемі) ретінде анықтаймыз [1].

Өз зерттеулеріміздегі қазіргі білім беру тәжірибесінде талап етілген педагогикалық мамандықтар оқытушыларының инновацияны даярлау кезеңіне тоқталсақ; осы ұстанымдардан әдістемелік құзыреттілікті көрсете отырып, педагогтардың кәсіби құзыреттілігінің құрылымын қарастырғымыз келеді.

Әдістемелік құзыреттілікті біз педагогтардың дайындығын анықтайтын кәсіби-педагогикалық құзыреттіліктің бір бөлігі ретінде түсінеміз:

- дәстүрлі педагогикалық қызметті жүзеге асыру;
- педагогикалық инновацияны жобалау және құрастыру, яғни: 1) инновацияның мазмұнын кәсіби таңдау; 2) Заманауи педагогикалық технологияларды қолдану арқылы оны іске асыруды жобалау; 3) инновацияны іске асыру барысында алынуы мүмкін күтілетін нәтижені болжау; 4) жобаланған инновацияның тиімділігін бағалау критерийлерін сипаттау.

Педагогтардың кәсіби қызметтің жаңа тәсілдерін меңгеруіне бағытталған кәсіби-педагогикалық қызметтің бір бөлігі ретінде анықталатын инновациялық әдістемелік жұмыс жүйесін құру үшін педагогтардың кәсіби және әдістемелік құзыреттілік деңгейі туралы объективті деректер қажет.

Мұндай деректерді алу үшін арнайы әзірленген құрал қажет. Біз педагогикалық мамандықтар педагогтарының кәсіби құзыреттілік деңгейін бағалау диагностикасын дайындадық.

Кәсіби құзыреттілік белгілері:

- 1 Кәсіби-педагогикалық дайындық;
- 2 Кәсіби-педагогикалық қызмет;
- 3 Кәсіби-педагогикалық іздеу немесе зерттеу белсенділігі;
- 4 Ақпараттық-коммуникативтік функция;
- 5 Реттеушілік-коммуникативтік функция;
- 6 Кәсіптік-педагогикалық қызметтің гностикалық компоненті;
- 7 Кәсіби-педагогикалық қызметтің коммуникативтік компоненті;
- 8 Кәсіби-педагогикалық қызметтің ұйымдастырушылық компоненті;
- 9 Кәсіби-педагогикалық қызметтің құрылымдық-жобалау компоненті [2].

Белгілердің сипаттамасы (айқындық деңгейі)

1) оңтайлы:

1 Қазіргі мектепке дейінгі білім беру мазмұнын терең білу және түсіну. Педагогикалық және психологиялық білімді тәжірибеде қолдана білу. Білім берудің қазіргі парадигмасына сәйкес балаларды оқыту мен тәрбиелеудің тәсілдері мен құралдарын білу және меңгеру;

2 Авторлық материалдардың (бағдарламалардың, әдістемелік әзірлемелердің) болуы. Инновациялық педагогикалық қызметке қосылу. Озық педагогикалық тәжірибені әзірлеу;

3 Педагогтың ақпаратты жеткізуі, тәрбиеленушілерді қызықтыру қабілеттілігінің арқасында балалардың танымдық іс-әрекетін ұйымдастыру үшін жағымды эмоционалдық жағдайлар жасалады;

4 Баламен жеке тұлғаға бағытталған өзара іс-қимыл моделін білуі;

5 Өз кәсіби қызметінің артықшылықтары мен кемшіліктерін бағалауда өзін-өзі сыншылдықтың жоғары дәрежесі;

6 Ақпаратты меңгеру барысында балалардың іс-әрекеттері мен іс-қимылдарына қатысты реттеу (түзету) жұмыстарының тиімділігінің жоғары деңгейі [3].

7 Педагогтың қарым-қатынас үдерісін реттей білуі. Қарым-қатынас жеке тұлғаға бағытталған модельге құрылады. Балалармен іскерлік және эмоционалдық қарым-қатынас жасай білу. Кәсіби маңызды ақпарат алмасуды ұйымдастыру қабілеті;

8 Әр түрлі жағдайларда балаларды, әріптестерді, ата-аналарды ұйымдастыра білу. Өз міндеттерін терең түсіну, олардың орындалуын талдау және өзін-өзі бақылау, жағдайға байланысты нормативтік қарастырылған қызметті реттеу және түзету. Білім беру міндеттерін шешудің оңтайлы жолдарын пайдалана отырып, педагогикалық қызметті ұйымдастыра білу;

9 Білім беру үрдісіндегі басымдықтарды ескере отырып, білім беру іс-шараларын жобалай білу [4].

2) жеткілікті:

1 Кәсіби маман ретінде білім беру жүйесіне белсенді енгізу. Білім беру процесін жүзеге асыруда жаңа тәсілдер мен құралдарды іздестірмей алған білімді тәжірибеде саналы түрде қолдану;

2 Білім беру қызметінің бағыттарының бірі бойынша әдістемелік нұсқаулардың болуы.

3 Озық педагогикалық тәжірибені қолдану (бейімдеу);

4 Танымдық ақпаратты жеткізудің әртүрлі тәсілдерін меңгеру;

5 Қарым-қатынас педагогтің бастамасы бойынша жиі жүреді, баланың тілегі әркез ескеріле бермейді [5];

6 Өз қызметін бағалауға жеткілікті сыни көзқарас;

7 Білім беру процесіне қатысты адамдармен қарым-қатынас жасай білу, әріптестермен іскерлік байланыс жасай білу, балалармен эмоционалдық және іскерлік байланыс жасай білу. Кәсіби маңызды ақпаратпен алмасуға қатысу;

8 Балалар мен ата-аналарды ұйымдастыра білу. Өз міндеттерін білу, педагогикалық қызметке талдау жасау, өзінің педагогикалық қызметін ұйымдастыра білу;

9 Білім беру шараларын жобалай білу. Өзіндік педагогикалық қызметінің даму перспективасын көре білу [6].

3) сыни:

1 Алынған білім тәжірибеде әрдайым саналы түрде қолданылмайды. Жұмыс бұрын алынған үлгі бойынша жүреді. Заманауи педагогикалық технологияларды меңгерудегі қиындықтар;

2 Балалардың жеке және жас ерекшеліктері бойынша білім мәселелері;

3 Инновациялық педагогикалық қызметтегі пассивтілік. Инновациялық тәжірибені қолданудағы қиындықтар;

4 Танымдық ақпаратты жеткізудегі қиындықтар, берілген ақпаратпен алаңдықызықтыра алмау;

5 Қарым-қатынас тұрғысынан оқыту, сөгу. Қарым-қатынастың тәртіптік моделінің жиі болуы;

6 Өзін-өзі жоғары бағалау. Өзін-өзі талдау қызметінде объективтіліктің болмауы [7];

7 Әріптестермен және балалармен қарым-қатынастың авторитарлық стилі. Жеке тұлғаға бағытталған өзара іс-қимылдың болмауы. Балалармен іскерлік байланыстар тиімділігінің аздығы;

8 Балалар мен ата-аналарды ұйымдастыру деңгейінің төмендігі. Өз міндеттерін білу, бірақ оларды орындауда салғырттық таныту. Өз қызметін ұйымдастыруда өзін-өзі бағаламау және бақылаудың болмауы;

9 Жобалау біліктерінің нашар көрсеткіші. Өзіндік педагогикалық қызметіндегі білім жүйесінің қалыптасуында перспективалық көзқарасының болмауы [8].

4) жарамсыз:

1 Алған педагогикалық білімдерін меңгеру деңгейінің төмендігі. Алған білімді практикада қолдану және ұмтылу күзiреттiлiгiнiң болмауы;

2 Білім беру үдерісін ұйымдастырудағы пассивтілік. Заманауи педагогикалық технологияларды қолдану күзiреттiлiгiнiң болмауы. Педагогикалық диагностиканы меңгермеуі;

3 Білім берудегі инновация жағымсыздығы. Оңтайлы педагогикалық тәжірибені пайдалана алмау;

4 Балалардың танымдық іс-әрекетін ұйымдастырудағы немқұрайлылық. Оларға танымдық ақпаратты жеткізе алмау;

5 Баламен қарым-қатынас жүргізе алмау, болып жатқан жағдайды салғырт бақылау, жеке баланың немесе жалпы топтың теріс көзқарасын қалыптастыру;

6 Өз қызметіне есеп беруге ұмтылмау;

7 Педагогтың балалармен, әріптестерімен және ата-аналармен байланыс орната алмауы. Білім беру үдерісіне қатысты адамдармен өзара байланыс деңгейінің төмендігі. Тұрақты іскерлік байланыстардың болмауы;

8 Ұйымдастырушылық қабілеттерінің болмауы. Өз міндеттерін терең білмеу. Өзін-өзі талдаудың, өзін-өзі бағалаудың болмауы, педагогикалық қызметте басымдықты айыра алмау;

9 Жобалау біліктерінің болмауы. Даму үшін жұмыс жүргізеу [9]. Білім беру мекемелерінің қазіргі білім беру ортасындағы студенттердің негізгі құзыреттілігін қалыптастыру - «студент-студент», «мұғалім-студент», «студенттік топ» жүйесінің жұмыс істеуі педагогикалық үдерістің субъектілерінің интерактивтілігімен сипатталатын мақсатты түрде ұйымдастырылған үрдіс деп айтуға болады. Когнитивтік қызмет, оқытуға жауапты қатынас, оқу тапсырмаларын шығармашылық іске асыру, рефлексия, оң нәтижеге жету талабы жаттығу кезінде болады.

Педагогикалық процесте интерактивті оқыту әдістерінің кешенін енгізу сабақтар құрылымында студенттердің белсенді дербес жұмысының үлесін ұлғайтуға, белсенді оқу іс-әрекеттері үшін қызығушылықты дамытуға және ынталандыруға, сондай-ақ олардың белсенділігін арттыру және таңдап алынған көңіл-күймен сипатталатын көрсеткіштердің артуына ықпал етеді.

Заманауи білім беру орталықтарында оқытудың әдістері мен құралдары ерекше рөл атқарады. Оқудың интерактивті формаларын, әдістемелерін және құралдарын қолдануға арналған заманауи білім беру ортасы студенттердің білімін және ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруға, педагогикалық үдерістің қатысушыларымен қарым-қатынас жасауға, әртүрлі қабілетін қалыптастыруға, яғни, коммуникативтік және проблемаларды шешу құзыреттіліктерін қалыптастыруға ықпал етеді [10].

Қорытынды

Педагогикалық қызметтің тиімділігін, педагогтардың кәсіби және әдістемелік құзыреттілік деңгейін бағалау бүгінгі таңда өзекті мәселе болып табылады. Егер әдістемелік жұмысты ұйымдастырушының қолында теориялық негізделген және іс жүзінде жарамды құрал болса, онда педагогтарға қажетті жеке тұлғаға бағытталған әдістемелік көмек және қолдау көрсету мүмкіндігі пайда болады, бұл инновациялық педагогикалық қызмет деңгейіне және білім сапасына әсер етеді.

Пайдаланған деректер тізімі

1 **Андреев, В. И.** Педагогика : Учебный курс для творческого саморазвития. – Казань, 2000. – С. 440–441.

2 **Балыхин, Г. А.** Федеральная целевая программа развития образования : новаторские решения на перспективу // Профессиональное образование. – М., 2006. – № 4. – С. 14–15.

3 **Казиков, В. Г.** Новое время – новые технологии профессиональной подготовки // Профессиональное образование. – М., 2006. – № 1. – С. 12.

4 Болонский процесс : Результаты обучения и компетентностный подход (книга-приложение 1) / Под науч. ред. д-ра пед. наук, профессора В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2009.

5 **Лисицына, Л. С.** Методология проектирования модульных компетентностно-ориентированных образовательных программ : метод. пособие. – СПб. : СПбГУ ИТМО, 2009. – 50 с.

6 **Байденко, В. И.** Концептуальная модель государственных образовательных стандартов в компетентностном формате (дискуссионный вариант) // Матер. ко 2-му заседанию методолог. семинара. – М. : Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – С. 20.

7 **Эманов, С. Л.** Диагностика формирования уровня компетентности студентов по инженерной графике // Матер. междунар. заочн. науч.-практ. конф. «Актуальные проблемы современной педагогики». – Новосибирск, 2010. – С. 165–169.

8 **Абдиев, К. С.** Формирование ИТ-компетентности как основа подготовки будущих специалистов-статистиков : автореф. ... док. пед. наук : 13.00.02. – Алматы, 2010. – 42 с.

9 **Нотин, Д. Г.** Концептуальные элементы про активного управления знаниями в университете // Экономика и современный менеджмент: теория и практика : сб. ст. по матер. XXXIX междунар. науч.-практ. конф. – Новосибирск : Сибак, 2014. – № 7(39). – С. 40–46.

10 **Правдюк, В. Н., Тенетилова, В. С., Губарева, Л. И.** Бизнес-ориентированная подготовка будущих учителей профессионального обучения в инновационном образовательном пространстве ВУЗа // Известия Тульского государственного университета. Серия Гуманитарные науки. – 2012. – № 1–2. – С. 72–80.

References

1 **Andreev, V. I.** Pedagogika : Uchebnyj kurs dlja tvorcheskogo samorazvitija [Pedagogy: A Training course for creative self-development]. – Kazan, 2000. – P. 440–441.

2 **Balyhin G. A.** Federal'naja tselevaja programma razvitija obrazovanija: novatorskie reshenija na perspektivu [Federal target program for education development : innovative solutions for the future]. In Professional education. – Moscow, 2006. – No. 4. – P. 14–15.

3 **Kazakov, V. G.** Novoe vremja – novye tehnologii professional'noj podgotovki [Novoe Vremya – new technologies of professional training]. In Professional education. – Moscow, 2006. – No 1. – P. 12.

4 Bolonskij protsess : Rezul'taty obuchenija i kompetentnostnyj podhod (kniga-prilozhenie 1) [The Bologna process : learning outcomes and competence approach (Book-Appendix 1)]. – Scientific ed. by Doctor of Pedagogical Sciences, Professor V. I. Baydenko. – Moscow : Research center for quality problems of training specialists, 2009.

5 **Lisitsyna, L. S.** Metodologija proektirovanija modul'nyh kompetentnostno-orientirovannyh obrazovatel'nyh programm [Methodology of designing modular competence-oriented educational programs : method. guide]. – St. Petersburg : ITMO State University, 2009. – 50 p.

6 **Bajdenko, V. I.** Kontseptual'naja model' gosudarstvennyh obrazovatel'nyh standartov v kompetentnostnom formate (diskussionnyj variant) [Conceptual model of state educational standards in the competence format (discussion version)]. In Mater. of the 2nd meeting of the Committee. Seminar. – Moscow : Research center for quality problems of training specialists, 2004. – P. 20.

7 **Emanov, S. L.** Diagnostika formirovanija urovnja kompetentnosti studentov po inzhenernoj grafike [Diagnostics of formation of the level of competence of students in engineering graphics]. In Materials of international correspondence scientific and practical conference «Actual problems of modern pedagogy». – Novosibirsk, 2010. – P. 165–169.

8 **Abdiev, K. S.** Formirovanie IT-kompetentnosti kak osnova podgotovki buduschih spetsialistov-statistikov : avtoref. ... dok. ped. nauk : 13.00.02. [Formation of it competence as a basis for training future statisticians : author's abstract. ... Doctor of Pedagogical Sciences : 13.00.02.]. – Almaty, 2010. – 42 p.

9 **Notin, D. G.** Kontseptual'nye `elementy pro aktivnogo upravlenija znanijami v universitete [Conceptual elements of active knowledge management at the University]. In Economics and modern management : theory and practice :

collection of articles in mater. XXXIX international scientific and practical conference. – Novosibirsk : Sibak, 2014. – № 7(39). – P. 40–46.

10 **Pravdjuk, V. N., Tenetilova, V. S., Gubareva, L. I.** Biznes-orientirovannaja podgotovka buduschih uchitelej professional'nogo obuchenija v innovatsionnom obrazovatel'nom prostranstve VUZa [Business-oriented training of future teachers of professional training in the innovative educational space of the University]. In Proceedings of the Tula state University. Series of Humanitarian Sciences. – 2012. – № 1–2. – P. 72–80.

Материал 15.12.20 баспаға түсті.

Б. Т. Абыканова¹, Н. К. Токжигитова², Г. Мырзагерейқызы³, Д. К. Садирбекова⁴

Формирование профессиональной компетентности педагогов в системе инновационных процессов в образовании

^{1,3}Атырауский университет имени Х. Досмухамедова,

Республика Казахстан, г. Атырау;

²Торайғыров университет,

Республика Казахстан, г. Павлодар;

⁴Казахский государственный женский

педагогический университет,

Республика Казахстан, г. Алматы.

Материал поступил 15.12.20.

Б. Т. Abykanova¹, N. K. Tokzhigitova², G. Myrzagereikyzy³, D. K. Sadirbekova⁴
The formation of professional competence of teachers in the system of innovative processes in education

^{1,3}Kh. Dosmuhamedov Atyrau University,

Republic of Kazakhstan, Atyrau;

²Toraighyrov University,

Republic of Kazakhstan, Pavlodar;

⁴Kazakh State Women's Pedagogical University,

Republic of Kazakhstan, Almaty.

Material received on 15.12.20.

Образовательные учреждения на каждом этапе развития готовы лишь осваивать, внедрять современные новшества, предлагаемые положительным педагогическим опытом, и находятся на высокой стадии инновационной деятельности,

т.е. способны к самостоятельной подготовке педагогических инноваций. Организованные, коммуникативные и гностические профессиональные компетенции наиболее востребованы при внедрении инноваций, а при разработке инноваций, прежде всего, необходимы конструктивные и проектируемые компетенции.

В данной статье рассматривается этап инновационной подготовки учителей педагогических специальностей, необходимых в современной образовательной практике, и исследуется структура профессиональной компетентности преподавателей, демонстрирующая методологическую компетентность на основе этих принципов. Также разработана диагностика оценки уровня профессиональной компетентности преподавателей педагогических специальностей, показаны признаки профессиональной компетентности. Каждая из характеристик описывается в терминах характеристик (уровень ясности) упомянутых признаков. Когнитивная деятельность, ответственное отношение к обучению, творческое выполнение учебных задач, рефлексия, стремление к положительному результату свидетельствуют о том, что упражнение дает результат. Сказано, что формирование основных компетенций учащихся в современной образовательной среде способствует формированию у студентов знаний и навыков по работе с источниками информации, общению с участниками педагогического процесса.

Ключевые слова: современно, инновация, профессиональная компетентность, педагогические технологии, проектирование.

Educational institutions at each stage of development are only ready to master and implement modern innovations offered by positive pedagogical experience, and they are at a high stage of innovation activity, i.e. they are able to independently prepare pedagogical innovations. Organized, communicative and gnostic professional competencies are most in demand when introducing innovations, and when developing innovations, first of all, constructive and projected competencies are needed.

This article discusses the stage of innovative training of teachers of pedagogical specialties necessary in modern educational practice, and explores the structure of professional competence of teachers, demonstrating methodological competence based on these principles. Diagnostics has also been developed to assess the level of professional competence of teachers of pedagogical specialties, signs of professional competence are shown.

Each of the characteristics is described in terms of characteristics (level of clarity) of the mentioned features. Cognitive activity, a responsible attitude to learning, the creative fulfillment of learning tasks, reflection, the desire for a positive result indicate that the exercise gives a result. It is said that the formation of the basic competencies of students in the modern educational environment contributes to the formation of students' knowledge and skills in working with information sources, in communication with participants in the pedagogical process. This article discusses the stage of innovative training of teachers of pedagogical specialties necessary in modern educational practice, and explores the structure of professional competence of teachers, demonstrating methodological competence based on these principles. Diagnostics has also been developed to assess the level of professional competence of teachers of pedagogical specialties, signs of professional competence are shown. Each of the characteristics is described in terms of characteristics (level of clarity) of the mentioned features. Cognitive activity, a responsible attitude to learning, the creative fulfillment of learning tasks, reflection, the desire for a positive result indicate that the exercise gives a result. It is said that the formation of the basic competencies of students in the modern educational environment contributes to the formation of students' knowledge and skills in working with information sources, in communication with participants in the pedagogical process.

Keywords: modern, innovation, professional competence, pedagogical technologies, design.